

ئىراققا ئۇرۇش قىلىۋاتقان ISIS ھەققىدە

ئەركىن سىدىق

2014-يىلى 8-ئاينىڭ 23-كۈنى

مەن ئالدىنقى ھەپتىدىكى ماقالىدا تورداشلارغا ئەرەب دۇنياسىنىڭ پەلەستىنلىكلەرگە قاراتقان مۇئامىلىسى ھەققىدە ئازراق چۈشەنچە بەردىم. ئۇ ماقالىدا بايان قىلىنغىنى ئەنگلىيىلىك سۈننى مۇسۇلمان مەھدى ھەسەن توپلىغان بىر قىسىم پاكىتلار بولۇپ، ئۇلار غەربلىكلەرنىڭ ياكى شەرقلىكلەرنىڭ كۆز-قارىشى ئەمەس. ئۇلارنىڭ ھەممىسى ھازىر مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇۋاتقان ئەمەلىي ئەھۋال، ياكى پاكىتلاردۇر.

ناھايتى قىيىن ئەھۋالدا قالغان بىر خەلق تۆۋەندىكىدەك 3 مەنبەدىن ياردەم كۈتىدۇ: (1) ئاللاھ. (2) باشقىلار. (3) ئۆزلىرى. ئاللاھتىن ياردەم كېلەمدۇ-كەلمەمدۇ، كەلسە قاچان ۋە قانچىلىك كېلىدۇ، بۇنى پەقەت ئۇلۇغ ئاللاھ ئۆزىلا بىلىدۇ. باشقىلاردىن كېلىدىغان ياردەمنىڭ شەرتى بار. بولۇپمۇ بۈگۈنكى دۇنيادا، مۇسۇلمان ئەمەس كىشىلەر ئۈچۈن، شەخسىي مەنپەئەت بىلەن دىنىي قېرىنداشلىق ھەققانىيەت بىلەن ئادالەتتىن ئۈستۈن تۇرۇۋاتىدۇ. خەلقئارالىق مۇناسىۋەت «بېرىپ-ئال» مۇناسىۋىتى بولۇپ، سىز باشقىلاردىن بىر نەرسە ئېلىش ئۈچۈن، ئالدى بىلەن سىز ئۇلارغا بىر نەرسە بېرىشىڭىز كېرەك. ئەگەر سىزدە بېرىدىغان نەرسە بولمىسا، سىز باشقىلاردىن ئانچە ئۈمىد كۈتمىسىڭىزمۇ بولىدۇ. بۇنداق ئەھۋالدا سىز دۇچ كەلگەن قىيىنچىلىقنى ھەل قىلىش ئاساسەن ئۆزىڭىزنىڭ زىممىسىگە چۈشىدۇ. مېنىڭ بۇ گەپلەرنى قىلىشىمدىكى مەقسىتىم، «باشقىلار» نى توغرا چۈشىنىش، ۋە ئۆزىمىز ياشاۋاتقان ۋەزىيەتنى توغرا مۆلچەرلەشنىڭ ناھايتىمۇ مۇھىم ئىكەنلىكىنى تەكىتلەپ قويۇشتىن ئىبارەت.

بىز ئىسرائىلىيە-پەلەستىن توقۇنۇشى ۋە ئوتتۇرا شەرق قالايمىقانچىلىقىنى بىر تەرەپ قىلىش ۋەزىيىتىنى ئۆز ئۈستىمىزگە ئالغان ئەمەس. شۇڭلاشقا ئۆز-ئارا قاتتىق تۇتۇشۇپ كەتمىسەكمۇ بولىدۇ. ئەگەر بىر-بىرىمىزنىڭ بىلىمىنى تولۇقلايدىغان ئۇچۇرلار بولسا، ئۇلاردىن ئورتاق پايدىلانساڭلا كۇپايە.

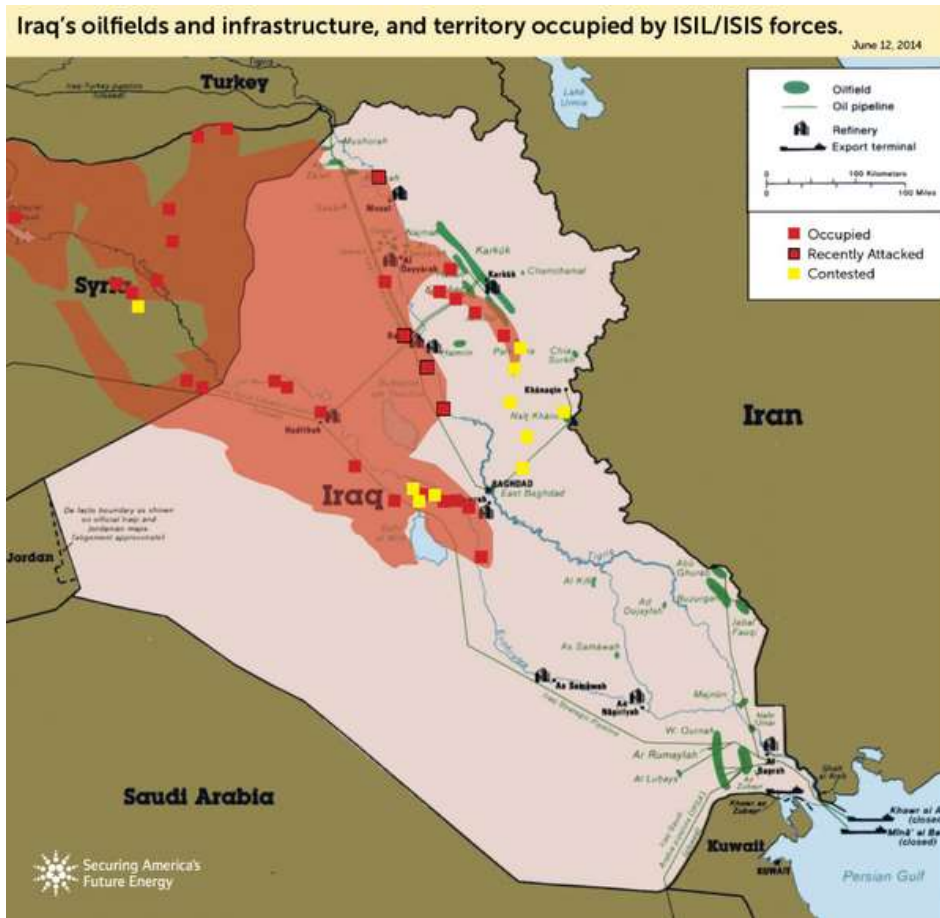
تورداشلارنىڭمۇ خەۋىرىدە بولغىنىدەك، ھازىر ئىراققا «ئىراق ۋە سۈرىيە ئىسلام دۆلىتى» (Islamic State of Iraq and Syria) دەپ ئاتىلىدىغان بىر چوڭ قوشۇن ئىراق ھۆكۈمەت ئارمىيىسى ۋە كۈردلەر بىلەن ئۇرۇش قىلىۋاتىدۇ. بۇ قوشۇن ئىنگلىزچە قىسقارتىلىپ «ISIS» دەپ ئاتىلىدۇ. ئامېرىكا دەسلىپىدە ئۇلارنى توسماي، ئۇلارنى ئۆز ئىختىيارغا قويۇپ قويغان ئىدى. ئەمما ISIS يېقىندا خرىستىئان كۈردلەرگە ھۇجۇم باشلىغان ئىدى، ئامېرىكا ئۇرۇش ئايروپىلانلىرى بىلەن ISIS گە زەربە بېرىشكە باشلىدى. بىر قانچە كۈننىڭ ئالدىدا ياسىر قازى ئۆزىنىڭ فېيسبۇك (Facebook) تورىغا ئۇچۇر يېزىپ، ئۆزىنىڭ ISIS كە تۇتقان مەيدانىنى بايان قىلدى.

يەھۇدىيلار ئۆزلىرىنى تەنقىدلىگەن ۋە پاش قىلغانلاردىن ئۆچ ئېلىشقا ئىنتايىن قادر كېلىدۇ. ئۇلارنىڭ پۈتۈن دۇنيا بويىچە بىرلىكتە ئىش ئېلىپ بارىدىغان، يەھۇدىي مەنپەئىتىگە زىيانلىق گەپ-سۆز ياكى ئىش-ھەرىكەت قىلغانلارغا قاتتىق زەربە بېرىپ ئۆچ ئالىدىغان تەشكىلاتلىرى بار بولۇپ، ئادەتتە دۇنياغا تونۇلغان زاتلار يەھۇدىيغا ئاسانلىقچە چېقىلالمايدۇ. ئەمما يېقىندىن بۇيان ئەنگلىيىدىكى مەھدى ھەسەن بىلەن ئامېرىكىدىكى ياسىر قازى ھەر كۈنى دېگۈدەك ئۆزلىرىنىڭ فېيسبۇك تورىغا ئۇچۇر چىقىرىپ، يەھۇدىي ۋە غەرب ئەللىرى ھۆكۈمەتلىرىنى ئەيىبلەۋاتىدۇ، ھەمدە بىر قىسىم سىرلارنى ئېچىپ بېرىۋاتىدۇ. شۇنداقلا مۇسۇلمانلار دۇنياسىدا يۈز بېرىۋاتقان ئىشلارغا قارىتا ئۆزلىرىنىڭ قانداق ئويلايدىغانلىقىنىمۇ بايان قىلىۋاتىدۇ. مەن مەزكۇر ماقالىدا ئالدى بىلەن ISIS ھەققىدە قىسقىچە چۈشەنچە بېرىپ، ئاندىن ياسىر قازىنىڭ ISIS قا بولغان كۆز-قارىشىنى تونۇشتۇرۇپ ئۆتمەن. مەقسىتىم ئۇيغۇر دىيارىدىكى قېرىنداشلارنى ھازىرقى بىر قىسىم خەلقئارالىق ئەھۋاللاردىن ئەينەن خەۋەردار قىلىشتىن ئىبارەت.

1. ISIS قانداق گۇرۇھ؟

بىر قىسىم قېرىنداشلارنىڭ خەۋىرىدە بولغىنىدەك، ھازىر سۈرىيەدە بىر قانچە سۈننى مۇسۇلمان گۇرۇھلىرى ئەسەدنىڭ سۈرىيە ئالاۋى ھۆكۈمەت ئارمىيىسى بىلەن ئۇرۇش قىلىۋاتىدۇ. مەن ئەسەدنىڭ ئالاۋى گۇرۇھىنىڭ قانداق پەيدا بولغانلىقىنى بىلمەيدىغان قېرىنداشلارغا مېنىڭ «**ھازىرقى زامان مۇسۇلمان ئەللىرى قانداق شەكىللەنگەن؟**» دېگەن ماقالىمىنى بىر قېتىم ئوقۇپ بېقىشنى تەۋسىيە قىلىمەن. بەزىلەرنىڭ مۆلچەرلىشىچە، ھازىر سۈرىيەدە ئەسەد ھاكىمىيىتىگە قارشى ئۇرۇش قىلىۋاتقان سۈننى مۇسۇلمان گۇرۇھلىرىنىڭ سانى 5 تىن 10 غىچە بار ئىكەن. ئېچىنىشلىق يېرى شۇكى، بۇ گۇرۇھلار يالغۇز ئەسەد ئارمىيىسى بىلەنلا ئۇرۇشۇپ قالماي، ئۇلار بىر-بىرى بىلەنمۇ ئۇرۇشۇۋاتىدۇ. يەنى، ھازىر سۈرىيەدە يۈز بېرىۋاتقان ئۇرۇش بىر قانچە سۈننى مۇسۇلمان قەبىلىلىرى ۋە ئۇلارغا ياردەم بېرىش ئۈچۈن كەلگەن چەت ئەل جەڭچىلىرىنىڭ ئەسەدكە قارشى ئېلىپ بېرىۋاتقان ئۇرۇشى بىلەن بۇ مۇسۇلمان گۇرۇھلىرىنىڭ بىر-بىرىگە قارشى ئېلىپ بېرىۋاتقان ئۇرۇشلىرىدىن تەشكىل تاپقان. شۇنداق بولغاچقا ھازىر سۈرىيە بىر ئىنتايىن قالايمىقان ھالەتتە بولۇپ، ئەسەد ھۆكۈمىتىگە قارشى تەرەپتىكى كىشىلەرگە ياردەم قىلىشقا تەمىشلەنگەن چەت ئەل ھۆكۈمەتلىرىدىن قايسى گۇرۇھقا ياردەم قىلىشنى بىلمەي، ياردەم قىلىشتىن ۋاز كېچىۋاتقانلىرىمۇ ئاز ئەمەس.

سۈرىيىدىكى ئىچكى ئۇرۇش ۋە ئامېرىكا ئەسكەرلىرىنىڭ ئىراقتىن چېكىنىپ چىقىپ كېتىشى بىلەن ۋۇجۇدقا كەلگەن ئىراقتىكى ھەربىي ۋاكۇئۇم ئەسەدكە قارشى ئۇرۇش قىلىۋاتقان بىر تۈركۈم سۈننى مۇسۇلمانلىرىنىڭ تەشكىللىنىپ، ISIS نى قۇرۇپ چىقىش ۋە ئۇنى ئىنتايىن تېز سۈرئەتتە كۈچلەندۈرۈش ۋە كېڭەيتىشىگە سەۋەب بولدى. ISIS نىڭ ھازىرقى مەقسىتى ئىراق ۋە سۈرىيىنىڭ سۈننى ئىسلام رايونلىرىنى بىرلەشتۈرۈپ، بىر ئىسلام دۆلىتى قۇرۇشتىن ئىبارەت.

1- رەسەم: قىزىل رەڭ ISIS ئىگىلىۋالغان زېمىنلار بولۇپ، جىگەررەڭ بولسا ISIS يېقىندا ھۇجۇم باشلىغان رايونلارنى كۆرسىتىدۇ.

ISIS خەلقئارا چېگرىلارنى ئېتىۋارغا ئالماي، سۈرىيىنىڭ ئوتتۇرا دېڭىز قىرغاقلىرىدىن باغداتقىچە بولغان ناھايىتى كەڭ زېمىننى ئىشغال قىلىپ بولدى. ئۇلار قولغا چۈشۈرگەن زېمىنلارنىڭ ئىچىدە ئىراقتىكى ئىككىنچى چوڭ شەھەر موسۇلمۇ بار [1].

2. ياسىر قازىنىڭ ISIS ھەققىدىكى كۆز-قاراشلىرى

تۆۋەندىكىسى ياسىر قازىنىڭ فېيسبۇك تورىغا يازغان ئۇچۇرىنىڭ ئاساسىي مەزمۇنلىرى [2].

ISIS ھازىر ئۆزلىرىنىڭ بارلىق ئىش-ھەرىكەتلىرىنى مۇسۇلمانلارنىڭ نامى بىلەن، ھەمدە «ئىسلام ئەنئەنىسى بويىچە ئىش كۆرۈۋاتىمىز»، دەپ تۇرۇپ ئېلىپ بېرىۋاتىدۇ. شۇڭلاشقا بۇ ئىش بىزنىڭ دىققىتىمىزنى قوزغىمىسا بولمايدۇ. بىز ئامېرىكا ھۆكۈمىتىنىڭ تاشقى ئىشلار سىياسىتىدىن ياخشىلىق كۈتمەيمىز. سۈرىيىدىكى ئالاۋى ھاكىمىيەتتىن ياخشىلىق كۈتمەيمىز. مىسىرنىڭ ھوقۇققا دۈم چۈشىدىغان دىنىسىز ھۆكۈمىتىدىنمۇ ياخشىلىق كۈتمەيمىز.

بىز ئۇلارغا قارشى ھازىرمۇ سۆزلەيمىز، كەلگۈسىدىمۇ سۆزلەيمىز. شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئەگەر بىزنىڭ ئىسلام دىنى يولىنى تۇتقان بىر قىسىم قېرىنداشلىرىمىز گۇناھسىز پۇقرالارنى ئەڭ ۋەھشىي ئۇسۇللار بىلەن ئۆلتۈرۈپ، ئاشۇنداق قىلغانلىرىنى ئاللاھ يولىدا ئېلىپ بارغان كۈرەش، دەپ ھېسابلايدىكەن، ھەمدە ئۆزلىرىنى قۇرئان ئارقىلىق ئاقلىماقچى بولىدىكەن، بىزنىڭ ئۇلارنىڭ خاتالىقلىرىنى كۆرسىتىپ بېرىش مەجبۇرىيىتىمىزمۇ كۈچىيىدۇ.

گەرچە بىر قىسىم ISIS نى ياقلىغۇچىلار ماڭا تەھدىت سېلىۋاتقان بولسىمۇ، مەن ھېلىقىدەك جىنايەتلەرگە قارشى سۆزلەيمەن، ھەمدە مېنىڭ ئاشۇنداق قىلغىنىم ئۈچۈن ئاللاھنىڭ مېنى مۇكاپاتلايدىغانلىقىغا تولۇق ئىشىنىمەن. ئەگەر سىز باشقىلارغا مېھرىبانلىق كۆرسەتمەيدىكەنسىز، باشقىلارمۇ سىزگە مېھرىبانلىق كۆرسەتمەيدۇ. ئەگەر سىز ئادىل ئىش قىلمايدىكەنسىز، سىزمۇ ئادىل مۇئامىلىگە ئېرىشەلمەيسىز. ئەگەر سىز باشقىلارنى ئېزىدىكەنسىز، سىزمۇ باشقىلار تەرىپىدىن ئېزىلىسىز. مانا بۇ «ئاللاھنىڭ سۈننىتى» دەپ ئاتىلىدۇ. ئېھتىمال سىز ئۇنى «ھاياتنىڭ تەبىئىي قانۇنىيىتى» دەپ ئاتىشىڭىزمۇ مۇمكىن. بۇنىڭ مەنىسى، ئاللاھ ئىنسانلار بىلەن يارالغۇچىلارنى ئۆزلىرىنىڭ ئاجىزلىقلىرى ۋە ئىستەكلىرىگە ئاساسەن ئۆز-ئۆزىنى تەڭپۇڭلاشتۇرۇشقا قويۇپ قويىدۇ، دېگەندىن ئىبارەت.

ISIS نىڭ رەھىمسىزلىكى ۋە جىنايەتلىرى ھەققىدە كۆپ سۆزلەندى. شۇڭا ئۇلارنى بۇ يەردە قايتا تەكرارلاشنىڭ ھاجىتى يوق.

ئەمما بۇ يەردە «نېمە ئۈچۈن شۇنچە كۆپ ئادەتتىكى سۈننى مۇسۇلمانلار ISIS نى قوللايدۇ؟ ISIS نى كىم ۋۇجۇدقا كەلتۈردى؟» دېگەن سوئالغا جاۋاب بەرمىسەك بولمايدۇ.

(1) ئامېرىكا، ئەنگىلىيە ۋە ئۇلارنىڭ ئىتتىپاقداشلىرى سىياسىي جەھەتتە يىراقنى كۆرمەي، باشقا مۇستەقىل ئەللەرنىڭ ئىشلىرىغا ئارىلىشىپ كېلىۋاتىدۇ. خاتىرجەم ھالدا ئادالەتسىزلىك قىلىشنى داۋاملاشتۇرۇۋاتىدۇ، ھەمدە ئۆزلىرىنىڭ قەدىمى يەتكەن جايلارنىڭ ھەممىسىدە بۆلۈنۈش، قالايمىقانچىلىق ۋە تەرتىپسىزلىك پەيدا قىلىۋاتىدۇ. ئاشۇنداق تەقدىرگە ئۇچرىغان زېمىنلاردىن پەلەستىن، ئىراق، سۈرىيە ۋە شۇلارنىڭ ئەتراپىدىكى كەڭ كەتكەن زېمىنلار بار. ئەگەر ئۇلار بۇرۇن ئاشۇ زېمىنلارنىڭ ئىشىغا ئارىلىشىۋالمىغان بولسا، ھازىرقى مەسىلىلەرنىڭ يېرىمى ھەرگىزمۇ پەيدا بولمىغان بولاتتى.

(2) ئەگەر يۇقىرىدىكى زىيانكەشچىلەر بىر چەتتە تۇرۇپ تۇرغان بولسىمۇ، كەڭ كەتكەن مۇسۇلمان جامائىتىنىڭ ئىچىدە يېتەرلىك ساندىكى ھەر خىل ۋەھىمىلەرنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدىغان بىنورمال كىشىلەر ۋە جىنايەتچىلەر بار بولۇپ، شۇ سەۋەبتىن مەسىلىلەرنىڭ قالغان يېرىمى ئوخشاشلا ئوتتۇرىغا چىققان بولاتتى. ئەسەد ئۆز پۇقرالىرىنى رەھىمسىزلەرچە باستۇرۇپ، ناھايىتى چوڭ قالايمىقانچىلىق كەلتۈرۈپ چىقاردى. تەبىئىي قانۇنىيەتلەر بويىچە، بۇنداق ئەھۋال ئەسەدنىڭ ھەربىي كۈچىگە تېخىمۇ كۈچلۈك ئىرادە ۋە تېخىمۇ كۈچلۈك تېررورلۇق بىلەن تاقابىل تۇرىدىغان يەنە بىر كۈچنى ۋۇجۇدقا كەلتۈرىدۇ.

(3) كىشىلەر سابىق ئىراق باش مىنىستىرى ئەل-مالىكى سادىر قىلغان جىنايەتلەرنى ۋە ئۇنىڭ ئىران بىلەن بولغان مۇناسىۋىتىنى ئانچە تىلغا ئالمىدى. ئەل-مالىكى ئىراقتىكى سۈننى

نوبۇسنى كۆڭلى ئۆچمەنلىك بىلەن تولغان ئاشقۇن شىئەلەرگە ئۆتكۈزۈپ بېرىپ، ئۇ سۈننىيلەرنىڭ قۇل قىلىنىشىغا يول ئېچىپ بەردى.

(4) چوڭ-چوڭ شەھەرلەرنىڭ ھەممىسىدە ھەر كۈنى سۈننىيلەرنىڭ يۈزى تۆكۈلدى. يۈزلىگەن تەكشۈرۈش پونكىتلىرى ئارقىلىق سۈننىيلەر دەپسەندە قىلىندى. ئۇلارنىڭ بالىلىرى شىئە رافىدا (Rafidhah) ساقچىلىرى تەرىپىدىن كالتەكلەندى. ئۇلارنىڭ ئاياللىرى جىنسى ھۇجۇملارغا ئۇچرىدى. شىئە ساقچىلار سۈننىيلەرنىڭ چىشىغا ئىنتايىن قاتتىق تېگىپ، سۈننىيلەرنى ئىنكاس قايتۇرۇشقا قىستاپ، ئۇلار ئىنكاس قايتۇرسا ئۇلارنى نەق مەيداندىلا ئۆلتۈردى، ياكى ئۇلارنى تۈرمىگە سولاپ قىيناپ ئۆلتۈردى.

(5) پۇقرالار دائىرىسى ئىچىدە، رافىدا قارا گۈرۈھلىرى سۈننىيلەرنىڭ ئەڭ يېقىن قېرىنداشلىرىنى ۋە دوستلىرىنى تۇتۇپ كېتىپ، ناھايىتى زور مىقداردىكى تۆلەنمە تەلەپ قىلدى. سۈننىيلەر ئۆزىنىڭ بارلىق مۈلكىنى شۇ زامانلا سېتىپ، ئۇنىڭدىن كىرگەن پۇلنى تۆلەنمە قىلىپ تۆلدى. شۇنداق بولسىمۇ رافىدا قارا گۈرۈھلىرى تۇتۇۋېلىنغان كىشىلەرنى چاناپ ئۆلتۈرۈپ، ئۇلارنىڭ ئۆلۈكىنى خالتىلارغا قاچىلاپ قايتۇرۇپ بەردى.

شۇنداق بولغاچقا، بىز ئاشۇنداق بىخەتەرلىكى قالمىغان، ئىززەت-ھۆرمىتى قالمىغان، ۋە تۇرمۇشى قالمىغان كىشىلەردىن نېمىنى كۈتەلەيمىز؟

يۇقىرىقىدەك سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن ISIS ئىنتايىن كۆپ كىشىلەرنىڭ قوللىشىغا ئېرىشىۋاتىدۇ. بۇنداق ئەھۋالنى ئېتىراپ قىلمايدىغان كىشىلەر ئىراقنىڭ ھازىرقى رىئالىتىدىن بىخەۋەر كىشىلەردۇر.

ISIS «بىز ئاللاھنىڭ قىلچى بولۇپ، ئاللاھنىڭ دۈشمىنى ئۆلتۈرمىز. بۇ دۈشمەنلەر جىنايەت سادىر قىلغان بولۇپ، ئۇلار ھازىر بىزنىڭ قولىمىزدا ئۆز جىنايەتلىرى ئۈچۈن بەدەل تۆلەۋاتىدۇ»، دەپ قارايدۇ. ئەمما ئۇلار ئۇنداق قىلىچ ئەمەس. ئۇلار ئاللاھنىڭ ھەقىقىي دۈشمىنىڭ كىملىرى ئىكەنلىكىنى ئېنىق بىلمەيدۇ. ئۇلارغا باشقىلارنى ئۆلتۈرۈش ھوقۇقى بېرىلگەن ئەمەس. ئەمما ئاشۇ قىلىچ كەلتۈرۈپ چىقارغان ۋەھشىي ئۆلۈملەرگە ئاشۇ ISIS مەسئۇل. ئەپسۇسكى، ھەر بىر گۈرۈھ كىشىلىرى دۇچ كېلىۋاتقان ئادالەتسىزلىك ئاخىرلاشمايدىكەن، ISIS نىڭ ئادەم ئۆلتۈرۈشىمۇ توختىمايدۇ.

بۇنداق بىر جەريان بىر تەرەپنىڭ تەلتۆكۈس يوقىتىلىشى بىلەن ئاخىرلاشمايدۇ. ئۇچقۇچسىز ئايروپىلان بىلەن ISIS نى بومباردىمان قىلىپ، ئۇلارنى تەلتۆكۈس يوقاتقاندا بۇنداق مەسىلىلەرمۇ ھەل بولىدۇ، دەپ قارىغۇچىلار ئەخمەقلەردىن باشقا نەرسە ئەمەس. ئەگەر ئادالەتسىزلىك مەۋجۇت بولۇپلا تۇرىدىكەن، ھاياتنىڭ تەبىئىي قانۇنىيىتىمۇ ئۆز رولىنى جارى قىلدۇرۇپ تۇرىدۇ. تەڭپۇڭلۇقنى قاتتىق قوللۇق بىلەن ساقلاش ئارقىلىق يۇقىرىقىدەك بىر جەرياننى توختاتقىلى بولمايدۇ. دۇنيادىكى ھاكىمىيەتلەر پەقەت ئادىل ئىش ئېلىپ بېرىش ئارقىلىقلا ئاشۇنداق بىر جەريانغا خاتىمە بېرەلەيدۇ.

3. ئۈچ يۈز يىگىرمە ئالتە نەپەر يەھۇدىي ئىسرائىلىيە ھۆكۈمىتىگە نارازىلىق بىلدۈردى

مەن تۆۋەندىكى ئۇچۇرنىمۇ ياسىر قازىنىڭ فېيسىبۇك تورىدىن ئالدىم.

يېقىندا ئىككىنچى دۇنيا ئۇرۇشى مەزگىلىدىكى چوڭ قىرغىنچىلىق (Holocaust) تا ساق قالغان 326 نەپەر يەھۇدىي ۋە ئاشۇنداق يەھۇدىيلارنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرى ئىسرائىلىيەگە قارشى تەييارلانغان بىر پارچە مۇراجىئەتنامىگە ئىمزا قويدى [3]. ئۇ مۇراجىئەتنامىدە مۇنداق دېيىلگەن:

«بىز ئىسرائىلىيە جەمئىيىتىدىكى پەلەستىنلىكلەر دۈچ كەلگەن ئىنسان قېلىپىدىن چىققان ئاشقۇنلۇق ۋە ئىرقىي كەستىشنى كۆرۈپ ناھايىتى قاتتىق چۆچۈپ كەتتۇق. ئىسرائىلىيەدىكى سىياسەتچىلەر ۋە مۇتەخەسسسلەر «ئىسرائىلىيە دەۋر گېزىتى» بىلەن «يېرۇسالېم پوچتا گېزىتى» دە ماقالە ئېلان قىلىپ، ئوچۇق-ئاشكارا ھالدا پەلەستىنلىكلەر ئۈستىدىن ئىرقىي قىرغىنچىلىق يۈرگۈزۈشنى تەرغىب قىلدى. ئوچۇق ئىسرائىلىيەلىكلەر بولسا ناتسىستلار پارتىيىسىنىڭ بەلگىسىنى قوللىنىشقا باشلىدى. «مەڭگۈ قىلمايمىز» دېگەن سۆز ھەممە كىشىلەر ئۈچۈن «مەڭگۈ قىلمايمىز» دېگەن مەنىنى بىلدۈرۈشى كېرەك.»

بىزنىڭ پەرەز قىلغىنىمىزدەك، بۇ مۇراجىئەتنامە ئاخبارات ۋاسىتىلىرىدە ئانچە كۆپ تىلغا ئېلىنمايۋاتىدۇ.

بىز مۇسۇلمانلار شۇنى بىلىشىمىز كېرەككى، بىزنىڭ دۈشمىنىمىز يەھۇدىيلار ئەمەس، بەلكى، بىزنىڭ دۈشمىنىمىز زىئونىزىمچىلار. يۇقىرىدىكى يەھۇدىيلار ئىسرائىلىيەنى تەنقىد قىلىۋاتىدۇ. بارلىق تەنقىدلەرنىڭ ئىچىدە ئۇلارنىڭ ئاۋازى ئەڭ ياخشى ئۈنۈم بېرەلەيدۇ.

4. ئاخىرقى سۆز

مەن يېقىندا ياسىر قازىنىڭ «مۇھەممەد پەيغەمبىرىمىزنىڭ تەرجىمىھالى» دېگەن لېكسىيەلىرى ئىچىدىكى پەيغەمبىرىمىزنىڭ مەككىدىن مەدىنىگە يېڭىدىن ھىجرەت قىلىپ بارغان ۋاقتىدىكى ئەھۋاللار رىۋايەت قىلىنغان قىسمىنى ئاڭلىدىم. مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام شۇ چاغدا ئۇ يەردىكى نوپۇسلارنى مۇسۇلمان، يەھۇدىي ۋە ئاللاھقا ئىشەنمىگۈچىلەر دەپ 3 گۇرۇپپىغا ئايرىپ، ھەر بىر گۇرۇپپا ئۈچۈن ئايرىم-ئايرىم قانۇن-قائىدىلەرنى چىقىرىپ بەرگەن، ھەمدە ھەر بىر گۇرۇپپىدىن ئۆزلىرىنىڭ ئىچكى ئىشلىرىنى ئۆزلىرى بىر تەرەپ قىلىشنى تەلەپ قىلغان. مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام پەقەت ئوخشىمىغان گۇرۇپپىلار ئوتتۇرىسىدا بىرەر زىددىيەت پەيدا بولغاندىلا، ئاندىن ئۇلارنىڭ ئىشلىرىغا ئارىلاشقان. مۇسۇلمانلار ئەينى زاماندا ۋۇجۇدقا كەلتۈرگەن مۇشۇنداق ئىسلام قانۇنلىرى كېيىنچە ئىنسانىيەتنىڭ تەرەققىياتىدا ناھايىتى چوڭ رول ئوينىغان. مەسىلەن، 1743-1826-يىللىرى ياشىغان توماس جېففېرسون (Thomas Jefferson) ئامېرىكىنىڭ ئاساسىي قانۇنىنى يازغاندا، مۇسۇلمانلارنىڭ ئىسلام قانۇنلىرىدىن ناھايىتى كۆپ

پايدىلانغان. ياسىر قازىنىڭ دېيىشىچە، بىر داڭلىق ئالىم بۇ ھەقتە بىر ئىلمىي ماقالە يېزىپ، ئامېرىكا ئاساسىي قانۇنى بىلەن ئىسلام قانۇنلىرى ئوتتۇرىسىدىكى باغلىنىشلارنى ئېچىپ بەرگەن. خۇدايىم بۇيرۇسا مەن كېيىنچە بۇ ھەقتە بىر تېما تەييارلىشىم مۇمكىن. ئەينى ۋاقىتتا ئۆز-ئارا ۋە باشقىلار بىلەن ئاشۇنداق ئىناق ئۆتكەن مۇسۇلمانلار بۈگۈنكى كۈنگە كەلگەندە ئېتىقاد جەھەتتىكى كىچىككىنە پەرق تۈپەيلىدىن بىر-بىرىنىڭ ئۈستىدىن قىرغىنچىلىق يۈرگۈزۈۋاتىدۇ. نورمال ئىنسانلار بۇنىڭغا قاتتىق ئېچىنماي تۇرالمايدۇ. ئوخشىمىغان مەزھەپتىكى مۇسۇلمانلارنىڭ ئۆز-ئارا سوقۇشماي ئىناق ياشىشى ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ ئەقىدە جەھەتتە بىرلىككە كېلىشى شەرت ئەمەس. ھەر بىر مەزھەپتىكىلەر ئىسلام ئەقىدىسىنىڭ ئۆزى مۇۋاپىق كۆرگەن نۇسخىسىنى قوبۇل قىلىپ، شۇ بويىچە ئۆز ئىبادىتىنى داۋاملاشتۇرۇپ، باشقا جەھەتتە باشقا مەزھەپتىكى مۇسۇلمانلار بىلەن، ھەمدە مۇسۇلمان ئەمەس باشقا خەلقلەر بىلەن ئىناق ئۆتسە بولۇۋېرەتتى. ئەمما ئەمەلىي ئەھۋال ھازىر ئۇنداق بولۇشتىن تولمۇ يىراقتا. بۇ نېمە ئۈچۈن؟ بۇنىڭدىن بىر قانچە يىل ئىلگىرى جۇڭگودىكى بىر قۇرۇلۇش شىركىتى 10 كۈندە 6 قەۋەتلىك مېھمانخانىدىن بىرنى پۈتتۈرۈپ، پۈتۈن دۇنيانى ھەيران قالدۇردى. بىنانى ئەنە شۇنداق تېز سۈرئەتتە پۈتتۈرگىلى بولىدۇ. ئەمما ئادەمنىڭ ساپاسىنى ئۇنداق تېز ئۆستۈرگىلى بولمايدۇ. ئىنسانلاردا يۇقىرى ساپا يېتىلدۈرۈش ئۈچۈن 50 يىلدىن 100 يىلغىچە ۋاقىت كېتىدۇ. مېنىڭچە مۇسۇلمانلار دۇنياسىدىكى ھازىرقىدەك ئەخمىقانلىك ئۇلارنىڭ ساپاسىنىڭ تۆۋەنلىكىدىن كېلىپ چىقىۋاتىدۇ. ھەقىقىي مۇسۇلمانلار ھەرگىزمۇ ھازىرقىدەك بۆلۈنۈش ۋە ئۆز-ئارا ئۇرۇشۇش ئىشلىرىغا تۆھپە قوشمايدۇ. يەنى، ئىسلامنى توغرا ئۆگىنىپ، ئۇنى توغرا قوللىنىش ئۈچۈنمۇ ساپا كېتىدۇ. باشقا جەھەتتە بىر نورمال ئىنساندەك ياشاش ئۈچۈنمۇ ھەم شۇنداق. شۇڭلاشقا مەن بارلىق ئۇيغۇر قېرىنداشلاردىن بالىلار تەربىيىسىنى چىڭ تۇتۇشنى، مائارىپنى چىڭ تۇتۇشنى، ۋە ئىلىم-پەننى چىڭ تۇتۇشنى ئۈمىد قىلىمەن.

بۇ ماقالىنى ھېچكىمدىن سورىماي، مەنبەسىنى بەرگەن ئاساستا باشقا ھەر قانداق تورغا چىقارسىڭىز، ياكى ئېلىكتىپقا ئوخشاش باشقا ھەر قانداق شەكىلدە ئىشلەتسىڭىز بولۇۋېرىدۇ. بۇ ماقالە بارلىق ئۇيغۇرلارغا مەنسۇپ.

پايدىلىنىش ماتېرىياللىرى:

[1] ISIS: The first terror group to build an Islamic state?

http://edition.cnn.com/2014/06/12/world/meast/who_is_the_isis/

[2] Yasir Qazi, 2014_8_17. https://www.facebook.com/yasir.qadhi?ref=br_tf

[3] 326 Survivors and Descendants of Survivors of Victims of the Nazi Genocide
Condemn Israel's Assault on Gaza

http://ijsn.net/gaza/survivors_and_descendants_letter/